

מסורת הש"ס

האיש מקדש פרק שני קידושין

מט.

עין משפט
נר מצוה

א נמי פ"ד מהל' גירושין
הלכה כ' טו"ז ע"ע לה"ע
סמ"ק פ"ד ט"ז ע"ד
צב ב מ"י פ"ט מהל'
גירושין הלכה לה
סמ"ק פ"ד טו"ז ע"ע לה"ע
סמ"ק פ"ד ט"ז ע"ד
צב ג ד ג מ"י פ"ט מהל'
אשוח ה"ד טו"ז ע"ע
לה"ע סמ"ק פ"ד ט"ז ע"ד
צב ד מ"י שם טו"ז ע"ע
שם סמ"ק טו

מוסף רש"י

גט פשוט. שטר
פשוט כעין שלנו שאינו
תפור ומקושר דלמקנא
וגט שטרות קרוין גט
דלמקנא בעלמא וגט חוב
שלין בו לחיות, וכן
בגטין וכן בשטרות מיירי
דלמקנא בגמלא כ"י שלא
חלקין בין גטין לשטרות
(רש"י ב"ב פ"ט, ע"ד)
עדיין מותר. ב"ק פ"ט ע"ד
שם טה"ג לתוס' בתבוא
(שם) מקושר עדיין
מאחוריו. כתב שטר
ומנה חלק כשעור שטר
המבואר וספלה על החלק
ותופר וא"כ כותב שטר
ומנה שטר חלק וספלה
על החלק ותופר וכן הדעה
כ"י מקושר חורף השטר,
והעדים חתומין במחון
כענין שפירוש אמוראי
בגמרא ונכלל שלא יחיו
קשריו חתומין מעדיין,
דמתן בתם גטין (פ"א)
דזהו ליה קמא, וזוה"כ
שטר כתוב כולו ענין
פשוט וזהו הנקרא אלגט
הפשוט במקושר ואלו
הכפילות כל כפל וכפל
כפי ענין ונראה במחון
בין כפל לכפל כעין קמא
התופר, וכן מוכח בגמרא
שהעדים החתומין על כל
קשר וקשר נקראין ונרצין
מחון (ונו"מ פ"ד ע"ד)
שניהם פסולים. שלא
נעשו כקוין חתומים, ואם
שטר חוב הוא אינו גובה
על מן הלקוחות, ואם
גט אשה אינו מתגרשת
(שם). שיכול לעשותו
פשוט. לפשוט ולעשותו
פשוט, שקצת התפירות
ויפתח השטר ויהיה פשוט
(שם). ות"ק לית ליה
מחון המדינה. בממיה,
אם כ"כ צ"ל לומר דעדיין
פשוט ומקושר המפורשין
למ"ק אם י"מ מדינה שנהגו
לשנות דיוס בענין אחר
הכל מנהג המדינה, והלא
ת"ק נמי מודה בלא (שם)
בפשוט כ"י. חלף לפ"ס
בזה מנהג המדינה מל'
לכונן ח"ק ור"ש (שם).
דודאי קפידא. ואם גט
אשה פסול לגט בו (שם).
מר סבר קפידא. ואע"פ
דמנהג המדינה פ"ן בפשוט
בין מקושר, כיון דלמחר
ליה בפשוט קפידא הוא
ויפסל המקושר, ורש"י
סבר הכל מנהג המדינה,
לומר מראה מקום הוא
על שטר כותב לו לכתוב
מקושר וכתוב פשוט, ומיהו
לא יכתוב מקושר טפי
יחלף ליה שטר מנהג
המדינה בשניהם (שם).
ממקום אחר פסול.

שיכול לעשותו פשוט. פי' בקונטרס אי משום שיש אורח בין שטר
לשטר כשפשוטו אין לחוש שיש סופרים הרבה שאינם
אומנים לסדר כתיבתו ומניחין אורח בין השטרות ונראה דלפי' יש חלק
הרבה אין לחוש ואע"פ דגט קרמ פסול' לא מיקרי קרמ אלא כשיש
שטרות של חלק טפי מן העדים
החתומים בו אלא אם יש עדים
החתומים בו כשטרות של חלק לא
מיקרי קרמ: **מאי** מוגדלת גדרת.
פי' הקונטרס חשונה ומתוך שהיא
חשונה בעיני האנשים דכריה מקובלים
ורצו מנהגל פי' מגדלת שער כמו
מגדלג שער נשיא"א (מגינה דף ד')
ומתוך שהולכת מצית לבית לקלוע
מספרת כל הדברים ממנה:

המתרגם פסוק בצורתו. פירוש
כמשמעותו כגון לא
מענה על ר"ב מתרגם לא תסדיד
על דינא הרי זה דלא לדכרבה
מזהו הוא להוציא הדין לאורה אלא
הכי מתרגם לא תתמנע מלאלפא
למאן דמתבעי מיין דדינא והמוסיף
עליו פי' בקונטרס שצ"ל לומר הואיל
וניתן רשות להוסיף אוסוף, אני
בכל מקום שארצה הרי זה מתקף
פירוש מזהו את השם משנה את
דבריו ואונקלוס שהוסיף לא מדעתו
הוסיף שהרי צמיני ניתן התרגום
ש' שנשתכח וזוהו ויסדו דלמחר צמינא
(דף ג.) ורצו מנהגל פירש"י המתרגם
פסוק כלורתו כגון ויראו את אלהי
ישראל (שמות כד) דמתרגם וזוהו י'
אלהא דישרל (כ"ד) דלא דשיינה
ממש לא ראו דכתיב (שם ג') כי לא
יראני האדם ומי והמוסיף עליו (ה') דלמחר
וזוהו י' מללכא דלאלהא הרי זה מתקף
שמולה שצח המקום במלך אלא הכי
מתרגמי' וזוהו י' יקרא דלאלהא דישרל:
לזנות

וה"ה לסיפא הכא נמי פליג ברישא וה"ה לסיפא הכי השתא התם אידי
ואידי דשבח ממוין פליג ברישא והוא הדין בסיפא הכא דשבח יוחסים
הוא אם איתא דפליג נתני איבעית אימא הכא נמי שבח יוחסים מי סברת
מאי מוגדלת גדולה ממש מאי מוגדלת גדלת דאמרה היא לא יחא
לי דשקלה מילי מינאי ואולא נדיא קמי שיבבותיי תנו רבנן על מנת שאני
קריינא כיון שקרא שלשה פסוקים בבית הכנסת הרי זו מקודשת ר' יהודה אומר
עד שיקרא ויתרגם יתרגם מדעתיה והתניא ר' יהודה אומר המתרגם פסוק
בצורתו הרי זה בדאי והמוסיף עליו הרי זה מחרף ומגדף אלא מאי תרגום
יתרגם דידן והני מילי דא"ל קריינ' האבל אמר לה קרא אנא עד דקרי אורייתא
נביאי וכתובי בדיוקא על מנת שאני שונה חזקיה אמר והלכות ור' יוחנן אמר
תורה מיתבי איזו היא משנה ר' מאיר אומר הלכות ר' יהודה אומר מדרש
מאי

ומשל הוא: נפין. זה גזעני על שם ויתנס יהושע חוטבי עץ ושאזי מים ו' ואמר' ביצמות (דף ע"ה) דוד גזר עליהם: **מוגדלת**. גדולה ורחיבה
לשמיני: **אלא פליג ברישא**. בצבא קמייא גבי עני ונמלא עשיר: וה"ה. דפליג בצבא בתרייתא גבי שפחה וכיון דפליג ברישא דלס הטעה לשבח
לאו טעותא היא לא אלתריך למחדר אפלוגי כסיפא הכי נמי גבי שח יוחסין לא אלתריך אפלוגי דפליג ברישא דלס הטעה לשבח כסיפא
לשח יוחסין: **הסם**. גבי נת או שפחה מוגדלת: אידי ואידי. רישא דעני ונמלא עשיר וספלה דלין ויש על שפחה ויש לו תריווה לשבח ממון הוא
כיון דגלי ר' יוחסין דריש לא אלתריך למחדר אפלוגי כסיפא: **הכא**. גבי לוי ונמלא כסף: **דשח יוחסין הוא**. ואיכא למימר דמודה ר' שמעון
בזה משום דמסאנא דרז מכרעאי הוא אם איתא דפליג ר' שמעון עליה נתנייה: **גדלה**. חשונה: **לא יחא לי**. שמהא שפחה חשונה לי דשקלה
מילי מינאי ואולא נדיא גבי שצבתאי משום שהיא חשונה מניה לספר עם שכנותיה ותשמע ממני דברים ותקדר אותם לפני שכנותי ותתן אותי
בפיהם ללעג וקלס: **יתרגם אפי'** מדעפיה. בתמיה שלא כהתרגם שלנו: **המתרגם פסוק כלורתו**. שצ"ל לחסר תוספת התרגום שלנו לומר לא
אתרגם פסוק זה אלא כלורתו כגון אני בכל מקום שארצה: **הרי זה מחרף**. מזהו את המקום משנה את דבריו. ואונקלוס כשהוסיף לא מדעתו
הוסיף שהרי צמיני ניתן אלא שנשתכח וזוהו ויסדו דלמחר צמינא (דף ג.) ו' ושם שכל זה תרגום: **והני מילי**. דקי' בשלשה פסוקים דלמחר לה
קריינא: **הכלום**. הלכה למשה מסיני: **תורה**. קס"ד תורה שכתב: **מדרש**. ספרא וספרי שהן הלכות של [מדרש] מקראות (ספר ויקרא) פ'.
ה"ה

גט פשוט. העשוי כעין שלנו: **עדין מסוכן**. תחת הכתב: **מקושר**.
התם מפרש לה בצבא צבא שחוקוהו לכהנים שאין יכולין להחזיר
גרשוניהם וכשהיו כועסין הולכין אל הסופר דמנהג ככתוב גט וזוהו
לה ומתחמט לאחר זמן מתנו להו מקושר שיש בו טורח לעשותו ולדחי
והכי מייבצא דעתיה. מניה בראשו
שטר חלק וכותב שטר ושטר חלק
וכותב שטר וכן עד שלשה או
ארבעה או יותר שטרין חלק וכוכל
חלק הראשון על הכתב ותופר וחוזר
וכופל חלק השני על שטר הכתב
שחממיו ותופר וכן שלשי והעדים
חותמין במחון בין קשר לקשר וילפיין
התם דגט פשוט עדין שנים מקושר
עדין שלשה וכל כפל וכפל קרי קשר
ושלשה קשרין י"ש ואם צ"ל לרבות
קשרים מרבה צעדים ושאר טופס
השטר כתוב כדרכו: **שניהם פסולין**.
שלא נעשו כתקון חכמים: **שיכול**
לעשותו פשוט. שלא לתפור הקשרים
ואם מפסיק אורח בין שטרות העליונות
מה בכך וטעמא דת"ק מפרש התם
(דף קסד): דקסבר אין יכול לעשותו
פשוט מפני שהמקושר והפשוט אין
זמנו שזה שאין כותבין זמן למקושר
מאותה שנה אלא משנה של אחריה:
הכל כמנהג המדינה. מקום שנהגו
בפשוט ועשו מקושר מקושר ועשו
פשוט פסול דמי עבדיה בעל שליח
לכתוב על מנהג המדינה הוא דשיה
וצהאי לא איירי תנאי קמאי אלא
(ה') כשאינה במקום עדים והיינו דהיינו
בה ות"ק לית ליה מנהג המדינה ואלן
פליג עליה בזה: **ומשני** ודאי
פלוגמא אחריתא היא ומיהו צאתא
דנהיג' כו': **עדין לי פשוט**. שליחות
קלה: **ועד מקושר**. שליחות כבירה
רש"י סבר מראה מקום הוא לו
דלמחר די לך בפשוט וכי עבד מקושר
הואיל ומנהג מדינה אף במקושר
כש נתנאי קמאי פליג עליה ואמרי
קפידא הוא דווקא אמר ליה לעשותו
פשוט: **מראה מקום** הוא לו. שם
תמלאנו ולתנא קמא הו קפידא אי
איפשי שחקנולו אלא שם ואין זה
שלושה במקום אחר: **נצח ממון**.
הוא דלמחר ר"ש ו' דלמ"פ שהטעה
מקודשת דמסממא יחא לה: **אלא**
נצח יוחסין (ה') על מנת שאני ממון
ונמלא שהוא נתין לא יחא לה בשבחו
מפני שהוא מתגאה עליה: **מסאנא**
דרז מכרעאי. מנעל גדול ממדת רגלי
איני חפיה צו שאני יכולה להלך צו

והוא הדין בסיפא הכא נמי פליג ברישא וה"ה לסיפא הכי השתא התם אידי
ואידי דשבח ממוין פליג ברישא והוא הדין בסיפא הכא דשבח יוחסים
הוא אם איתא דפליג נתני איבעית אימא הכא נמי שבח יוחסים מי סברת
מאי מוגדלת גדולה ממש מאי מוגדלת גדלת דאמרה היא לא יחא
לי דשקלה מילי מינאי ואולא נדיא קמי שיבבותיי תנו רבנן על מנת שאני
קריינא כיון שקרא שלשה פסוקים בבית הכנסת הרי זו מקודשת ר' יהודה אומר
עד שיקרא ויתרגם יתרגם מדעתיה והתניא ר' יהודה אומר המתרגם פסוק
בצורתו הרי זה בדאי והמוסיף עליו הרי זה מחרף ומגדף אלא מאי תרגום
יתרגם דידן והני מילי דא"ל קריינ' האבל אמר לה קרא אנא עד דקרי אורייתא
נביאי וכתובי בדיוקא על מנת שאני שונה חזקיה אמר והלכות ור' יוחנן אמר
תורה מיתבי איזו היא משנה ר' מאיר אומר הלכות ר' יהודה אומר מדרש
מאי

(א) ב"ב קמ, (ב) ב"ב
קמא, וס' דפס' א"ל
הגיון רש"י גרס אפי'
(ג) [לפני מח: וס' ג']
(ד) ב"ב קמא. גיטין סה,
(ה) [בכתי' טופס: דלמחר],
(ו) תוספתא דקידושין פ"ב
ה"ו, (ז) [למקן פ"ב],
(ח) [שס"ז, ט] [בכתי'
טופס: הו"א], (י) [בכתי'
טופס: הו"א], (כ) [בכתי'
ובכתי' טופס: דברי ר' י'
מחל], (ל) [טוס' סוף
מגילה], (מ) [כשניהם רש"י
ג' [בכתי' שצ"י: ר' יוש'
הטעה לשבח מקודשת
וכי], (ס) [בכתי' שצ"י: ר' יוש'
טופס: כגון], (ע) [ויהושע
ט, ס], (פ) [בגמליה וכן
בגדלים ל: אמת מפורש
זה תרגום ושם שכל
אלו הפסוקים], (צ) רש"י,
(ק) [ויע' רש"י לעיל ג'
ע"א ד"ה מרת הכנים,
ורש"י כחיות יג ע"ב
ד"ה מדרשות], (ר) [בגטין
פ"א ע"ב], (ש) [ג"ל אלא
שנשתכח], (ס) [וכ"כ הערוך
ערך מרגם], (א) [וגל' אלא
הלכתא דאי אמר מנה אלא
עד דמי הלכתא שהיא
משנה וכו', וינין ב"ק"ף].

הנהגות הב"ה
(א) תוס' ד"ה המתרגם
וכי' והמוסיף ע"י
דמתרגם וזוהו:

מוסף תוספות
א. מקלעת שער הנשים.
רש"י מניגה ד"ע ב'.

תוס' ר"י הוקן
מחלוקת בשבח ממון. אי
קפידא הוי או מראה
מקום הוא לו. אבל
בשבח יוחסין. שאמרה
לשלוחה צא וקבל על
קדושין מפלוני שאמר
לי שהוא לוי ונמצא
בהן, אפילו ר"ש מודה
דקפידא הוי שזה דעת
קצת בני אדם שאין קוים
להתחבר עם גדולי חכם
שמתנאה עליהם. פסגא.
מנעל גדול ממדת רגלי
איני חפיה. שיקרא. אלא
התורה. בצורתו. שבא
לחסר תרגום מוגדלת
לכתוב לא תנעלה על
ריב [שמות כג, ב]
לא [תהרהר] [תסדיר]
על דינא. מחרף. שבה
המקום ומשנה את דבריו
שמוסיף מדעתיה. תרגום
ידיו. של אונקלוס שהוא
סמיק כדאיתא במגילה (ה'
א) ושם שכל זה תרגום
ששכתוהו וחזר הוא
יסדו. קרא. משמע דודע
עשרים וארבעה בקריקין.
הלכות. משנה. מדרש.
ור' יוחנן דאמר כמאן.
והלכות כחוקיה דהוא
רביה דר' יוחנן. ועוד דהא
אפיסקא (ה') הלכתא כתנא
שהוא משנה ולא חשיבין
תורה, אלא תנא משמע
הלכתא ולא תורה.